

Betakarítás

Az elpazarolt élelmiszer 39%-a az élelmiszer előállításának és feldolgozásának szakaszában keletkezik (tudjon meg többet az [élelmiszer-hulladékról szóló tájékoztatóból](#)). A melléktermékektől – pl. hústermelésben keletkező csontoktól – (= elkerülhetetlen veszteség) eltekintve a pazarlás fő okai a **gyümölcsök és zöldségek szabálytalan alakja** vagy az élelmiszer sérülése (sokszor elenyésző mértékű sérülés), amelyek miatt az élelmiszert leselejtezik és kidobják, illetve az **élelmiszer túltermelése**¹ (=elkerülhető veszteségek). Itt kerül a képbe a betakarítás az élelmiszer-hulladék megelőzésének egyik megoldásaként.

A betakarítás lényege, hogy a termőföldekre kivonulva **betakarítják azokat a gyümölcsöket és zöldségeket**, amelyek túltermelés vagy szabálytalan alak és sérülés (vagy egyszerűen nem megfelelő méret) miatt nem kerülhetnek kereskedelmi forgalomba². A termelők Európa-szerte kénytelenek a terményt betakarítatlanul hagyni, mert nem felel meg a kereskedők szigorú kozmetikai előírásainak, illetve mert túltermelés történik. Így ahelyett, hogy a friss és tápláló élelmiszer pocsékba menne, az önkéntesek betakarítják és élelmiszerbankokhoz vagy „[Az 5000 ember megvendéglése](#)” és hasonló rendezvényekre juttatják el. Ekképpen a már amúgy is kidobásra ítélt élelmiszer új rendeltetést kap, és a rászorulóknak betevő falatja lesz. Ennek érdekében az akció szervezőjének feladata a termelő, az önkéntesek és az élelmiszert újraelosztó jótékony szervezetek közötti koordináció ellátása a betakarítási nap megszervezése érdekében. A betakarításon felül a résztvevők többet tudhatnak meg az élelmiszer-hulladékról és tanácsokat kapnak arra, hogy miként csökkenthetik mindennapjaikban az élelmiszer-hulladék mennyiségét.

Célok

- ▶ Irányítsa a résztvevők figyelmét arra a tényre, hogy milyen sok élelmiszer megy pocsékba a túltermelés és a szigorú kozmetikai normák következtében
- ▶ Ismertesse a betakarítás koncepcióját a szélesebb hallgatósággal és tudassa velük az élelmiszer-hulladék csökkentésében rejlő lehetőségeket, valamint, hogy szüret/betakarítás idején pénz takarítható meg általa
- ▶ Bátorítsa betakarító hálózatok létrejöttét, amelyek rendszeresen végeznének ilyen betakarítást
- ▶ Tudassa Európa polgáraival, hogy az élelmiszer-hulladék csökkentését célzó lépések napi szinten megtehetőek
- ▶ Növelje hallgatósága tudatosságát az élelmiszer-hulladék csökkentését szolgáló szokások terén
- ▶ Létesítsen kapcsolatot a termelők, önkéntesek és élelmiszerbankok között, valamint segítse előttr az összehangolt munkavégzést (a szüret/betakarítás idején)

Mire is van szüksége

- ▶ Egy termelő, aki részt venne az akcióban
- ▶ Tudni a szüret/betakarítás idejét. Tudja meg az érintett termelőtől, hogy mely termények takaríthatók be az EWWR alatt vagy előtt
- ▶ Egy helyi élelmiszerbank, ahova a begyűjtött élelmiszert szállíthatja (alternatívaként megszervezheti saját „[Az 5000 ember megvendéglése](#)” rendezvényét)

¹ Illetve, hogy a termékekért fizetett ár túl alacsony

² Például a kisméretű burgonyaszemek a mezőn maradnak, mert a betakarítógép nem képes beszedni a kisméretű burgonyaszemeket.

- ▶ Egy **szállító** az akció napjára, aki betartja a tárolási és higiéniai előírásokat
- ▶ **Tájékoztató és ismertető anyag:** Népszerűsítse a betakarítási akciót plakátok stratégiai pontokon való kihelyezésével vagy egyéb kommunikációs csatornákon. A rendezvény előtt tájékoztassa a termelőt, az önkénteseket és az élelmiszerbankot az akcióról ismertetőikkel, amelyek [kifejtik, hogy miért fontos az élelmiszer-hulladék megelőzése](#).

Az akció előkészítése

Az EWWR előtt (legalább egy hónappal előtte)

- ▶ Határozza meg célközönségét: Kiket szeretne elérni önkéntesként ehhez a betakarítási akcióhoz? Diákokat, beosztottakat, szomszédokat vagy esetleg a közvéleményt?
- ▶ Gondolja át, hogy a betakarítási akciót nem tudná-e egy „[Az xxx ember megvendéglése](#)” rendezvénnyel vagy hasonlóval egybekötni
- ▶ Készítsen plakátot a betakarítási akciója népszerűsítése érdekében, illetve használja az EWWR posztereit ([letölthető innen](#))
- ▶ Postán küldjön vagy személyesen adjon át célcsoportja számára tájékoztatókat az akcióról és [EWWR adatlapot az élelmiszer-hulladékról](#)
- ▶ Hívja meg a célközönséget a rendezvényen való részvételre

Előzetes EWWR (egy vagy két héttel előtte)

- ▶ Javítsa rendezvénye reklámját, emlékeztesse az embereket a rendezvényre és hívja meg őket újból
- ▶ Ismertesse az akció részleteit az
  - Termelő: mikor jön leszüretelni a gyümölcsöket és zöldségeket? A szükséges szerszámokat a termelő biztosítja, vagy Önnek kell valamit hoznia (dobozok, újrahasznosítható zsákok, stb.)?
  - Élelmiszerbank: Győződjön meg arról, hogy át tudják-e venni az élelmiszert a betakarítás napján
- ▶ Nyomtasson az akció során történő kiosztandó tájékoztató anyagokat

Az akció végrehajtása = a cselekvés napja!

- ▶ Hajtsa végre a betakarítási akciót
- ▶ Használja fel a rendezvényt arra, hogy az élelmiszer-hulladék problémáját ismertesse és javaslatokat adjon a résztvevőknek arról, hogy miként csökkenthetik az élelmiszer-hulladék mennyiségét mindennapi életükben; ossza ki a tájékoztató anyagot
- ▶ Készítsen képeket és videókat
- ▶ **Végezzen élelmiszer-hulladékra irányuló vizsgálatot** ([EWWR food waste calculator](#)) az élelmiszerbankokban újraelosztott maradék élelmiszer felmérése érdekében. Ez alapján kiszámíthatja a megakadályozott élelmiszer-hulladék mennyiségét
- ▶ Tájékoztassa a résztvevőket az élelmiszer-hulladékra irányuló vizsgálat eredményeiről!

Értékelés és visszajelzés

Az EWWR után

- ▶ Adjon visszajelzést koordinátora felé: a résztvevők számáról, megakadályozott hulladék mennyiségéről, stb.
- ▶ Küldjön képeket és videókat akciójáról koordinátora számára

► Segítsen létrehozni egy betakarító hálózatot és/vagy rendszeres együttműködést a termelő és az élelmiszerbank között: Győzze meg a termelőt arról, hogy ezt rendszeresen végezze el, és figyelje meg, hogy ez miként szervezhető meg

További tudnivalók

► Tájékoztató anyag

- Food waste and its impact: [Do you dare to be aware?](#)
- Tips to reduce food waste:
  - [Shopping & Planning](#)
  - [Storing](#)
  - [Cooking & Eating](#)
  - [Use-by / best-before dates](#)

► EWWR koordinátor weboldala/elérhetősége: www.ewwr.eu/list-organisers

► A hulladék visszaszorításának európai napja: www.ewwr.eu contact@ewwr.eu

► Érintett felek:

- Gleaning Network (UK): www.feeding5k.org/gleaning.php
- Disco Soupe (FR) : discosoupe.org
- Feeding the 5000: www.feeding5k.org
- FoodCycle foodcycle.org.uk/about-us/our-story
- Fareshare www.fareshare.org.uk
- Plan Zheroes www.planzheroes.org
- Food AWARE www.foodawarecic.org.uk

► Érdekes linkek

- European Commission: [Stop Food Waste](#)
- [European Environment Agency](#) (EEA)
- [European Environmental Bureau](#) (EEB)
- [Every Crumb Counts](#)
- [Food and Agriculture Organization](#) (FAO)
- IGD: [Food redistribution](#)
- [Love Food Hate Waste](#)
- Love Food Hate Waste: [Food waste recycling - What to do with the food you can't eat?](#)
- OECD [Food Chain Network](#)
- [SAVE FOOD initiative](#)
- [Slow Food Movement](#)
- [Think.Eat.Save.](#)

